

KULTURKUNNSKAPSGRUNNLAG

Hemnes – kulturkommunen med skaperglede mellom smul sjø og evig snø?

Hva omfatter kulturbegrepet?

***Kultur og kulturliv** er overordnede begrep som omfatter både yringskulturen, kunst, frivillig sektor, bibliotek, kulturarv og fysisk aktivitet, inkludert idrett og friluftsliv.

***Kunst** er hele bredden av den profesjonelle kunsten, dvs. både visuell kunst/billedkunst, kunsthåndverk/ duodje (samisk kunst), scenekunst, musikk, film, litteratur og andre kunstarter.

***Den kulturelle infrastrukturen** er rammeverket for kulturlivet:

-Kulturbygg, anlegg for fysisk aktivitet, formidlingsarenaer, kulturaktiviteter og kulturtilbud som bibliotek, kulturskole, museer, arkiv, frivillige organisasjoner og voksenopplæring.

-Møteplasser og nettverk, åpne demokratiske prosesser og kulturopplevelser som kino, teater, konserter, idrettsarrangementer og utstillinger med mer.

(Fra Kulturstrategi for Nordland, §3.2)

***Kulturnæring** er ulike former for verdiskaping basert på kulturelle produkter eller konsepter.

Hvorfor er kultur viktig?

*Gjennom å skape møteplasser for medvirkning blir kulturtilbud en viktig inkluderingsarena i lokalsamfunnet som bidrar til mestring og forebygging av utenforskap, fra vugge til grav.

*Kunst og kultur styrker befolkningens kreativitet, toleranse og fellesskap, og er for mange utslagsgivende når det gjelder bolyst og bli-lyst.

*Kunst er ytring, og ytringer er helt sentralt for et velfungerende demokrati.

*De kulturelle og kreative næringene er blant de raskest voksende næringene i den globale økonomien. Kunst og kulturtilbud skaper attraksjonsverdi for innflyttere og næringsetableringer, og er tett knyttet til attraksjonskraft i reiselivet.

(punktene ovenfor er basert på Kulturstrategi for Nordland, §3.2)

*Flere elementer innen kulturfeltet kan også på mange måter bidra til bedre helse og brukes i terapi

Relevante bærekraftsmål:

Nordland Fylkeskommunes kulturstrategi anser følgende bærekraftsmål som relevante:

1,3,4,5,8,9,10,11,16,17 (NFK)

(<https://www.regjeringen.no/no/tema/fns-barekraftsmal/id2590133/>)

Kultur og kulturhistorien har betydning for identitet og tilhørighet, og er viktig for å oppnå god **sosial bærekraft**. En reell satsing på lokal og regional kunst og kultur som gir økt tilbud og livskvalitet der vi bor, vil i seg selv være en nøkkel i et **klima- og miljøperspektiv**.

(Fra Kulturstrategi for Nordland, §3.4)

Hvilke nasjonale og regionale strategier må/bør vi forholde oss til?

- 1) Lov om offentlige styremakters ansvar for kulturvirksomhet (Kulturloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2007-06-29-89>

§ 4. Fylkeskommunens og kommunens oppgaver

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

§ 5. Felles oppgaver

Staten, fylkeskommunen og kommunen skal syta for

- a) at kulturlivet har føreseielege utviklingskår
 - b) å fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar
 - c) at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon om ordningar med økonomisk støtte og om andre verkemiddel og tiltak
- 2) Opplæringsloven §13-6. Musikk- og kulturskoletilbod
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/>
Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.
 - 3) Rammeplan for kulturskolen: Mangfold og fordypning
<https://www.kulturskoleradet.no/rammeplanseksjonen/rammeplanen>
 - 4) Kulturstrategi for Nordland fylkeskommune 2023 – 2027: «Nye forgreiningar»
https://www.nfk.no/f/p1/i47032224-3133-49c7-a3bb-9d183c443557/byraa_nfk_uu_tilgjengelig_kulturstrategi_23_27.pdf
Overordnede mål for kulturstrategien:
«Nordland skal være et mangfoldig og inkluderende samfunn der skaperkraft, kreativitet og kunst har en sterk egenverdi og bidrar til nye perspektiver, lokal bærekraft, tilhørighet og livskvalitet.»
«Dette skal Nordland fylkeskommune oppnå gjennom å satse på kulturelle og kreative næringer, legge bedre til rette for kunstnere og kompetansmiljøer, styrke samisk kunst og kultur, prioritere distriktene, og jobbe med internasjonale tiltak innen kunst og kultur.»
Målsettingene, strategiene og tiltakene beskrives på s. 25 – 27 i strategien.
 - 5) Andre strategier og planer hos Nordland Fylkeskommune som berører kulturfeltet:
 - a) Museumsstrategien «Kem vi e!» (fra 2023)
 - b) Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland (2023-2027)
 - c) Regional bibliotekplan
 - d) Nord-norsk litteraturstrategi
 - e) Strategi for visuell kunst i Nord-Norge (må revideres)
 - f) Strategi for filmfeltet og for scenekunstfeltet i Nord-Norge (skal utarbeides)
 - g) Plan for regional bærekraft og livskraftige lokalsamfunn (skal utarbeides og vil omfatte arbeidet med kulturminner)
 - h) Strategi mot ungt utenforskap
 - i) Internasjonal strategi
 - 6) Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/>

Utdrag fra punkt 1.5 Aktivitet og fellesskap: Fysisk, sosial og kulturell aktivitet skal være tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.

- 7) Meld. St. 8 (2018-2019) Kulturens kraft, kulturpolitikk for framtida
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9778c28ab1014b789bbb3de0e25e0d85/nn-no/pdfs/stm201820190008000dddpdfs.pdf>
- 8) Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold
* Alle skal ha moglegheit til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø
* Kulturmiljø skal bidra til berekraftig utvikling gjennom heilskapleg samfunnsplanlegging
* Eit mangfald av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, oppleving og bruk

Ein vidareføring av satsinga Kulturminne i kommunane er eit viktig tiltak for å nå desse nye måla, der ei styrking av den kommunale kompetansen på kulturmiljøfeltet og fokus på utarbeiding og rullering av kulturmiljøplanar er sentrale oppgåver.
- 9) Meld. St.18 (2020-2021) Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur, for, med og av barn og unge
<https://www.regjeringen.no/contentassets/57f98cf5845f4d3093b84a5f47cef629/nn-no/pdfs/stm202020210018000dddpdfs.pdf>
- 10) Meld. St. 8 (2022 – 2023) Menneskerettar for personer med utviklingshemming
*Fra § 12.1 Politiske målsetjingar
Personar med utviklingshemming har rett til å delta i kulturlivet og i fritids-, fornøynelses- og idrettsaktivitetar på lik linje med andre.*
- 11) Kulturdepartementets Dataspillstrategi (2020 – 2022) - Spillerom
Løfter dataspill som selvstendig kulturuttrykk, kunstform, næring og fritidsaktivitet, og som en vesentlig del av samtidskulturen.

Hva har kommunen av egne føringer?

- a) Kommuneplanens Samfunnsdel (2013-2024), særlig § 2.3, 2.4, 3.2, 4.3, 4.4, 4.5 og 5.4
2.4 Hemnes skal ha målrettet innsats, og et sterkt fokus på å utvikle seg vidare som en idretts-, kultur- og fritidskommune
- *Idrett og kultur skaper identitet, mestring og fellesskap - dette er grunnleggende i kommunens kultursatsing.*
 - *Kulturskolen i Hemnes skal ha et tilbud med ulike uttrykk og god bredde.*
 - *Frivillige lag og organisasjoner beriker og styrker kommunen. Kommunen skal være en god samarbeidspartner og tilrettelegger for denne sektoren.*
 - *Med minst 5000 hemnesværingar, og en fager og unik natur mellom «smul sjø og evig snø», skal kommunen utvikles vidare som en fantastisk kommune å bo og oppholde seg i.*
 - *Festivalkommunen Hemnes skal videreutvikles.*

Visjon:

Hemnes - skaperglede mellom smul sjø og evig snø

Hemnesværingar er stolte av kommunens beliggenhet mellom fjord og NordNorges høyeste fjell.

Ved å gi rom og næring til befolkningens skapende evner skal vi sette Hemnes på verdenskartet og

bli minst 5000 innbyggere innen 2025.

- b) Frivilligstrategi (<https://www.hemnes.kommune.no/frivilligstrategi.461595.no.html> , bør revideres)
- c) Samarbeidsavtale med Helgeland Museum (skal revideres i 2024)
- d) Føringer vedtatt i Oppvekst, familie og kulturutvalget vedr. tildeling av årlige kulturmidler: <https://www.hemnes.kommune.no/kommunale-tilskudd.462974.no.html>
- e) DKS-plan (Den kulturelle skolesekken)
- f) Kulturminneplan for Hemnes (ferdigstilles i.l.a. 2024)
Kulturminneplanen inngår i Riksantikvarens satsing Kulturminner i kommune (KIK), og omhandler faste kulturminner og fartøy. Planen følger KIKs formål og skal bl.a gi en god oversikt, prioritere de viktigste kulturminnene, gi økt kunnskap og bevissthet, og øke muligheten for at eiere av kulturminner kan få økonomisk støtte til restaurering av sine prosjekter. Planen har et landskapsperspektiv (NIOS referansesystem for landskap) og fungerer slik som en stedsanalyse for kommunens ulike deler.
En lokal arbeidsgruppe bistår kommunen, og arbeidet formidles også gjennom facebook: <https://www.facebook.com/Kulturminneplan.hemnes.kommune>

Hvordan er kommunen organisert administrativt innen kulturfeltet?

Kultur har over tid vært nedprioritert og det var i flere år fram til 2023 ingen ansatte i administrasjonen med hovedansvar for kultur. Det jobbes nå med å få satt ting i system. Administrasjonen er pr. i dag organisert med flere ansatte som gjennom sin stilling har helt eller delvis ansvar innen kulturfeltet. Disse er spredt over flere enheter og har ingen felles føringer gjennom en egen strategi for kulturfeltet:

Oppvekst og familie

Avdelingsleder Kultur og Fritid / Rektor på Kulturskolen

Ansvarlig for: Kulturskolen (10 stillinger, totalt 3,4 årsverk), to bibliotek (1 heltidsansatt) og fire ungdomsklubber (13 stillinger fordelt på 4 klubber, totalt 2,24 årsverk). Ansvarlig for den kulturelle skolesekken.

Samfunn

Kultur- og samfunnsutvikler (2. årig prosjektstilling underlagt kommunedirektøren)

Ansvarlig for bl.a.: Oppfølging Helgeland Museum, saksbehandling kultursøknader til OKU, kultur- og byggeskikkpris, deltagelse i administrativt kommunenettverk for kultur (NFK), frivillig kulturliv

Bygdeutvikler (underlagt kommunedirektøren)

Ansvarlig for bl.a.: Koordinering og oppfølging næring/kultur/frivillige/reiseliv

Folkehelsekoordinator (underlagt HR/stabsleder)

Ansvarlig for bl.a.: Oppfølging av idrettsrådet og spillemidlene

Landbrukssjef (underlagt teknisk sjef)

Ansvarlig for bl.a.: Kulturminneplanen, bistår med kulturminnefaglig kompetanse i søknader til kulturminneformål

I tillegg arbeider ansatte på TEK/Plan med vedlikehold av kommunale bygg og infrastruktur knyttet til kulturfeltet, og det jobbes med kulturtilbud både i barnehage, skole og omsorg, samt innenfor helse (musikkterapi).

Organisasjoner som mottar støtte fra Hemnes kommune for å operere innen kulturfeltet:

Helgeland Museum

Helgeland Museum drifter museumsbygg i alle de 18 Helgelandskommunene. I Hemnes drifter de Bygdetunet på Bjerka, Ranheimbrygga, PerSmed-stua og Kirkebua, men alle byggene tilhører Hemnes kommune. I tillegg har Helgeland Museum ansvar i.f.t Eldhuset på Jamtjorden og Mallas Bygdesamling i Bleikvasslia.

Helgeland Museum har én ansatt i Hemnes kommune, men strukturen er slik at alle ansatte bidrar med sin kompetanse i alle kommunene.

<https://helgelandmuseum.no/besokssted/bjerka-bygdetun/>

Årlig tilskudd i 2024: xxx

Okstindan natur- og kulturpark (ONK)

Opprettelsen av ONK ble initiert av Hemnes kommune for å jobbe bl.a. med kulturfeltet. En del av driften er prosjektfinansiert, og det er pr. i dag flere prosjektmedarbeidere tilknyttet diverse prosjekt, men ingen heltidsstilling. Det jobbes bl.a. med bedriftsnettverk innen reiseliv/kulturnæringer, tilrettelegging av turstier/skilting, drifting av visitokstindan.com m.m. Formål, mål og verdigrunnlag, se: <https://visitokstindan.com/okstindan-natur-og-kulturpark/>

Årlig tilskudd fra Hemnes kommune i 2024: Kr. 250.000,-

Visit Helgeland

Hemnes kommune er en av 18 eierkommuner i destinasjonsselskapet Visit Helgeland som jobber med markedsføring og utvikling av kultur- og reiselivstilbudet på Helgeland.

www.visithelgeland.com

Årlig tilskudd fra Hemnes kommune i 2024: Kr. 402.700,-

Polarsirkelen Friluftsråd

Polarsirkelen Friluftsråd er et kommunalt oppgavefellesskap med Hemnes som én av seks kommuner. Friluftsrådet skal bidra med aktivitet og fagkompetanse innen friluftsliv inn i alle kommunale sektorer fra vugge til grav, samt bidra med forvaltning, tilrettelegging og formidling av aktivitet i naturen. En stor del av driften er prosjektfinansiert.

<http://www.polarsirkelen-friluftsrad.no/>

Årlig tilskudd fra Hemnes kommune i 2024: Ca. kr. 120.000,-

Hvordan bistår Hemnes kommune lag og foreninger innen kulturfeltet?

Tilskudd fra Hemnes kommune knyttet til kulturfeltet, fra budsjett 2024:

Bygde- og tettstedsutvalg	182 400
Radio Korgen	85 500
Turistinformasjon	53 100

Idrettslag, drift	518 600
Idrettsanlegg, kommunal andel spillemidler	367 100
Idrettsanlegg (løypekjøring, festeavgift)	68 300
Hemnesjazz*	126 500
Klemetspelet*	85 500
Andre kulturformål (årlig utlysning)	254 200
Kultur- og byggeskikkpris	42 800
Skolemusikk	50 100
Dirigentlønn	182 100
Barne- og ungdomsforeninger	17 200
17. mai arrangement	45 600
Kulturformål ungdom (via Ungdomsrådet)	98 000
Fjellcamp Bleikvasslia	50 000 ca
Frivillighetssentralen	739 100
Mental Helse	102 600
LEVE Hemnes	42 800

* kommunal andel som utløser støtte fra regionale/nasjonale støtteordninger

Kommunen bistår også lag og foreninger gjennom å gi gratis tilgang til Tilskuddsportalen, og ved at kommunen stiller sine lokaler til gratis disposisjon til organisert kultur og idrettsaktivitet for barn og unge i Hemnes under 20 år, forutsett at tilbudet er gratis.

Foreninger som kommer inn under opplæringsloven og ønsker leie til opplæringsformål, får bruke kommunale bygg gratis (bl.a. Janitsjaren, Akkord og toraderklubben).

Bod'n, som drives av Frivilligsentralen og låner ut gratis sports- og friluftslivs utstyr til barn, unge, voksne og skoleklasser, leier gratis lokaler hos Hemnes kommune.

Status for Hemnes kommune ifølge Norsk Kulturindeks og Norsk Idrettsindeks (2022)

Kulturindeksen

I 2022 havnet Hemnes kommune på 152. plass i Norsk kulturindeks.

Faktorer som ble vurdert: <https://kulturindeks.no/rapport/18/1/1>

Hemnes rangeres høyest på scenekunst (20. plass), frivillighet (46. pl), antall kunstnere (71. pl) og sentrale tildelinger (79. pl). Vi rangeres dårligst på Bibliotek (334.pl).

Andre viktige faktorer er Kultur for barn (126.pl), Museum (130.pl) og Kulturarbeidere (188.pl).

Oslo topper listen med 383 poeng. Vestvågøy er best i Nordland med 274 poeng/13. plass.

Seks kommuner på Helgeland er bedre rangert enn Hemnes (148 poeng/152. plass), og

Alstahaug er på topp med 242 poeng/20. plass. Se kommunenes rangering i Nordland:

<https://kulturindeks.no/rapport/18/1/2>

Hemnes brukte kr. 2.476,- kulturkroner pr innbygger i 2022. Landsgjennomsnittet var kr. 2.210,-, mens gjennomsnittet i Nordland var på kr. 2.313,-. Hattfjelldal var på topp med kr. 4.372,-

Se netto utgift på kultur, kommunevis i Nordland: <https://kulturindeks.no/rapport/18/2/1>

Kommune: 1832 Hemnes År: 2022

Hemnes kommune havner på **152.** plass i Norsk kulturindeks i 2022 med **148** poeng. Rangeringer i de ulike kategoriene vises i tabellen til høyre.

	Poeng	Plassering
Kunstnere	17	71
Kulturarbeidere	13	188
Museum	5	130
Kulturarrangement	5	187
Kino	0	288
Bibliotek	12	334
Scenekunst	34	20
Kultur for barn	29	126
Sentrale tildelinger	7	79
Frivillighet	25	46

Vi må være obs på at Kulturindeksen er basert på bl.a. kostratall og at det her kan være veldig forskjellig hvordan kommunene fører sine utgifter og rapporterer. Indeksen kan derfor ikke ses på som en fasit.

Idrettsindeksen:

Norsk idrettsindeks er en oversikt over idrettsaktivitet og idrettsanlegg i Norge utviklet av Telemarksforskning. I Norsk idrettsindeks finner man antall aktive innen en rekke idretter for sin kommune, basert på tall hentet fra Norges idrettsforbund. Indeksen gir også en oversikt over idrettsanlegg i Norge hentet fra anleggsregisteret, en analyse over forholdet mellom anlegg og aktivitet, samt andre tall som kan si noe om idrett- og friluftstilbudet.

<https://idrettsindeks.no/>

Hemnes brukte kr. 688,- kroner pr. innbygger i netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg i 2022. Gjennomsnittet i Nordland var på kr. 841,- og Sørfold var på topp i Nordland med kr. 2.058,-

Når det gjelder anleggsdekning ligger vi på 216. plass, og når det gjelder aktivitetsandelen (antall aktive delt på innbyggertallet) ligger vi på 214. plass.

Status for Hemnes kommune innen kulturfeltet, ifølge Ungdata:

I 2022 ga Ungdata for 8. -10. trinn i Hemnes følgende resultat på spørsmål som berører kulturfeltet:

Synes kulturtilbudet er bra:

Litt fornøyd / Svært fornøyd: 25% i Hemnes, i forhold til 56% i Nordland og 53 % nasjonalt

Synes tilbudet av idrettsanlegg i nærområdet er bra:

Litt fornøyd / Svært fornøyd: 59% i Hemnes, i forhold til 65% i Nordland og 71 % nasjonalt

Når det gjelder tilbud av idrettsanlegg i nærområdet og kulturtilbud scorer Hemnes veldig lavt også sammenlignet med hvor sentrale kommunene er.

Hvor fornøyd er du med lokalmiljøet der du bor?

Litt fornøyd / Svært fornøyd: 57% i Hemnes, i forhold til 61% i Nordland og 68 % nasjonalt

Synes tilbudet av lokaler for å treffe andre unge på fritida er bra:

Litt fornøyd / Svært fornøyd: 51% i Hemnes, i forhold til 47% i Nordland og 46 % nasjonalt

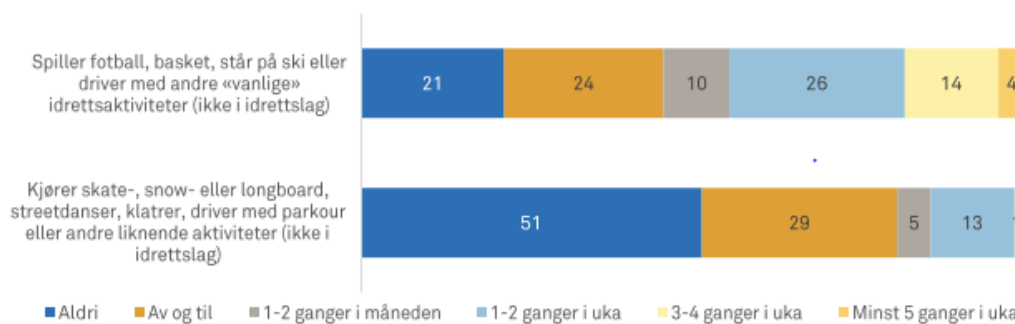
Tror de vil få et godt og lykkelig liv:

Litt fornøyd / Svært fornøyd: 70% i Hemnes, i forhold til 64% i Nordland og 68 % nasjonalt

Vi ser også at ungdom i Hemnes bruker mer tid foran en skjerm enn resten av landet, og at flere her bruke minst to timer daglig på elektroniske spill. Tid på sosiale medier er likt landsgjennomsnittet. Litt færre i Hemnes er med i organiserte fritidsaktiviteter og deltar i et idrettslag, men flere enn landsgjennomsnittet er aktive i fritidsklubb og trener minst en gang i uka.

Ungdata viser at litt i overkant av 50% av elevene på ungdomstrinnet er med i en organisasjon, klubb eller lag, og denne trenden har vedvart i hele 10 års perioden, med en topp på 74% i 2019. Dette er over landsgjennomsnittet.

Hvor ofte ungdom er med på følgende aktiviteter, når de ser bort fra det de eventuelt driver med gjennom en idrettsklubb



Hvilke svakheter og utfordringer har Hemnes innen kulturfeltet?

- Mangler lett tilgjengelig flerbrukshall for søndre del av kommunen.
- Det er relativt lite variasjon i idrettstilbudet og **dårlig kapasitet til å tilby gode treningsforhold og treningstider til alle som ønsker det**
- Med den administrative ressursen som er satt av til å håndtere spillemidlene, klarer vi ikke å hente ut maksimalt av midler fra spillemiddelordningen og man går dermed glipp av midler til idrettsanlegg og nærmiljøanlegg og kan heller ikke tilby god veiledning til Idrettslag og andre frivillige organisasjoner.
- Vedlikehold av kommunens egne idrettsanlegg er mangelfull (ref. egne rapporter og rapport fra Norges Friidrettsforbund etter befaring i mai 2022)
- Ikke oppdatert planverk som trengs for å kunne søke spillemidler (har fått disp. flere år)
- Mangler tydelig strategi og politisk forankring innen kulturfeltet
- Administrativt ansatte på kultur i forskjellige «siloeer» kan være en utfordring i forhold til effektivt samarbeid i alle sektorene
- Mangler faste samarbeidsstrukturer som følger barn fra barnehage til endt ungdomsskole, slik at barn eksponeres for kunst og kultur og får et forhold til det (et supplement til DKS).
- Mangler god struktur og felles rutiner for aspirantopplæring og skolekorps
- Uhensiktsmessig og manglende kulturskolebygg og kulturhus
- Lag og foreninger opplever at det kan være utfordrende med rekruttering av nye/ynge krefter til frivillig arbeid (signal fra Bygdeutvalgsmøter)

- Hemnes har i stor grad kulturtilbud med lokal og regional attraksjonskraft, men har ikke klart å ta ut potensialet for å få nasjonal og internasjonal attraksjonskraft (Rabothytta er her et unntak).
- Helgeland Museum har mange bygg i kommunen, men har lite aktivitet, begrenset åpningstid og lave besøkstall.
- Kommunen er blant de 9 av Nordlands 41 kommuner som ikke er med i Skulpturlandskap Nordland (skulpturlandskap.no), og har heller ingen kjent kunstinstallasjon i kommunen.

Hvilke styrker og muligheter har Hemnes innen kulturfeltet?

- Kommunen har historisk sett hatt en enorm styrke i frivilligheten, og store deler av kulturtilbudet finnes i dag takket være frivillig innsats fra lag og foreninger, både innen idrett og kultur.
En krone til frivilligheten gir ofte det tredobbelte igjen i verdiskapning, så det kan være en mulighet å øke kommunal støtte til frivillig innsats for å få mer aktivitet og lettere «drift» for de som jobber frivillig.
- Kommunen har flere årlige festivaler (Bleikvasslia Vinterfestival, Korgen Sommerfestival, Båt- og fjordfestivalen, Hemnesjazz og Jul på Berget, samt Klemetspelet annet hvert år). To av festivalene deltar i Festivalnettverket på Helgeland (www.kph.no/prosjekter/festivalnettverk-helgeland/)
- Kommunen har mange profesjonelle og aktive kunstnere og musikere. Her ligger det muligheter i å utnytte ressursene inn i barnehage og skole for å oppnå bedre læring, rekruttering og skaperglede. Hjelp til, og synliggjøring av, våre kunstnere gjennom bl.a. et kunstnerfond til innkjøp av lokal kunst som stilles ut offentlig, kan bidra til attraktivitet og stolthet, bedre grunnlag for kulturnæring og også til historisk dokumentasjon av kommunens skaperglede.
- Kommunen har hatt et forprosjekt relatert til Artist in Residence (kunstneropphold, prosjekt støttet av Nordland Fylke), og en slik etablering kan være en mulighet til å forsterke det kreative miljøet i Hemnes og skape internasjonal attraksjonskraft.
- Kommunen har en god kulturskole som tilbyr kunst og musikk for både barn og voksne, bidrar til rekruttering og videreføring av musikk og kulturtilbudet i kommunen.
- Med stillingen som Kultur- og samfunnsutvikler styrkes kulturarbeidet gjennom større kapasitet til nettverksbygging, rådgiving i.fm tilskuddsordninger og søknader til virkemiddelapparatet (inkludert omstillingsprosjekt næring), initiering av kommunale prosjekt innen kultursektoren og oppfølging av kommunale avtaler m.m.
- Det er god kulturminnefaglig kompetanse i administrasjonen som bidrar til veldig stor ekstern støtte til kulturminner i Hemnes kommune (på topp i Nordland). Siden 2005 er over 100 prosjekter sikret støtte i Hemnes.
- En grundig og omfattende kulturminneplan for kommunen er snart ferdig
- Det har over år vært en omfattende dokumentering av verdifull lokalhistorie gjennom bokutgivelser i regi av lokale privatpersoner.
- Hemnes anses av mange som kulturkommunen på Helgeland, og særlig Hemnesberget har en sterk posisjon til å utvikle seg til en attraktiv kultur- og reiselivsdestinasjon på Helgeland. Her finnes allerede et aktivt musikkmiljø med egen jazzklubb, flere unike

utendørs scener og flere festivaler. Det bor flere utøvende musikere og kunstnere med nasjonal appell og stort nettverk.

- Samisk kultur har et stort potensial internasjonalt som attraksjon i reiselivet. Hemnes ligger i det veldig smale Umesamiske beltet og har Umesamisk Kultursenter på Hemnesberget.
- Helgeland Museum ønsker nå aktivt å realisere et Båtmuseum i Ranheimbrygga på Hemnesberget i tråd med nasjonale strategier. Bygget er 100% kommunalt eid, og hvis bygget nå sikres, kan det i 2026 brukes til 100 års markering og utstilling relatert til Leif Erikson Vikingskip sin historiske seilas fra Hemnesberget til Duluth i USA i 1926. Skipet ble bygd i Leirskarddalen og historien har internasjonal appell.
- Nordland Fylke revitaliserer Fotefar mot Nord-prosjektene, hvor kommunens prosjekt er Nordlands Avis. Sammen med Ranheimbrygga og eventuelt også Bunkersen, kan man formidle stolt lokalhistorie som har nasjonal og også internasjonal appell.
- Større attraksjonskraft vil kunne tiltrekke seg investorer innen reiselivsbransjen, og man kan oppnå etablering av overnattingsbedrifter som igjen genererer brukere av restaurant-, butikk- og kultur/opplevelsestilbud. Økt kulturtilbud er bra for bo- og blilyst.
- Kommunen har flere unike særpreg som kan inspirere til formidling og kunst, bl.a. båtbygging, krafthistorie, avishistorie, krigshistorie / Blodveien, kamkaka, Okstindan, og et rikt musikk/kunstmiljø.
- Den gamle Statkraftventilen kan bli kommunens signal-kunst-attraksjon, som symbol på at vi er et kraftsentrum i Norge (f.eks. med link til Vitensenter Nordland på Mo og Nasjonalt Vannkraftsenter i Leirfjord)
- Med fem bygder kan man rendyrke hvert tettsteds kulturelle egenart, styrker og kompetanse, og skape attraksjon samtidig som man bygger stolthet og samhold.
- Samarbeidet rundt utvikling av kulturtilbud i.f.m. reiselivssatsing i regionen er godt, og Hemnes kommune er med i flere samarbeidsprosjekt (The Trail Way, Reisemålsutvikling Nord-Helgeland, bedriftsnettverket OppHemnes/ONK)
- En egen lokalavis som formidler rundt kunst og kultur er en styrke og bidrar til å formidle all den skapergledden vi har i kommunen.

Utredninger innen kulturfeltet:

Kommunen har i 2023 gjennomført to store utredninger med kostnadsoverslag innen kulturfeltet: Flerbrukshall i Korgen og Båtmuseum på Hemnesberget. Begge tiltakene har vært ønsket og debattert i flere tiår. Begge utredningene ligger vedlagt.

Flerbrukshall i Korgen:

Visjonen er å utvikle en «arena hvor alle skal få anledning til å delta og utøve aktivitet ut fra sine ønsker, ferdigheter og behov. Arenaen skal bidra til å skape bolyst og bedre folkehelsen til kommunens innbyggere gjennom hele livet. Arenaen skal bidra til å oppfylle kommunens overordnede målsettinger om en attraktiv og bærekraftig kommune, med ekstra gode oppvekstvilkår».

Hovedkonseptet består av en flerbrukshall med publikumsareal, hvor det er plass til mingleareal, kafé og kjøkken. Det fleksible arealet kan benyttes til ungdomsklubb, frisklivssentral, kulturskole, Bod'n ol. I tillegg er det satt av arealer til et treningssenter. Det

alternative konseptet inneholder de samme arealene som hovedkonseptet, men med fotballhall i tillegg. De foreslåtte konseptene ivaretar målsettingene i visjonen, og vil gi idretten helt nye muligheter for satsing og utvikling. Hallen vil også være en investering

Kostnadsoverslaget ligger på fra 136 – 189 millioner, med mulighet for 13 – 18,3 millioner i Spillemiddeltilskudd.

Utredningen ligger som vedlegg.

Båtmuseum på Hemnesberget:

Helgeland Museum har etter oppdrag fra Hemnes kommune levert arkitektskisse (Fragment) og renoveringsrapport for Ranheimbrygga, slik at bygget kan bli en fullverdig kultur og museumsarena for kommunen. Prosjektet foreslås gjort i to trinn.

Forprosjekt/Byggetrinn 1 kan gjennomføres i perioden 2024-25 med åpning til sommeren 2026. Prosjektet vil sikre fundamentet, renoverert inngangsparti, resepsjon, nye toaletter, kontor og cafe, sikre universell tilgang og fluktveier. 250m² på hver etasje vil være uisolert og åpen plass som kan benyttes i sesongen til konsert, møter, cafe, formidling og arrangement. Det skaper aktivitet i sentrum av Hemnesberget, mens arbeidet med produksjon og finansiering å skape et båtmuseum med åpning i 2029 fortsetter.

Kostnadsoverslag på totalt 25 millioner, hvorav kommunal finansiering foreslås med 3 millioner over tre år (2025/2026/2029). Helgeland Museum er pådriver for restfinansiering.

Ranheimbrygga:

FSK-sak 2023/2027 den 21.06.23:

https://prod01.elementscloud.no/publikum/846316442_PROD-846316442/DmbMeeting/45

Arkitektskisse og kostnadsoversikt (presentert i FSK den 19.03.24):

https://www.hemnes.kommune.no/getfile.php/5285394.2106.tzinssqajspunk/240311_SKJERM_SKISSEPROSJEKT_RANHEIMBRYGGA_FRAGMENT_A3.pdf

Mulighetsstudie Præstengbrygga

En utredning vedr. båtmuseum i den privateide Præstengbrygga ble gjennomført i perioden 2021-2023, men ikke vedtatt realisert. Utredningen gir mye informasjon som er relevant i forhold til et evt. museum på Ranheimbrygga, og kan også brukes av eier og kommunen overfor private investorer, i.f.m. bl.a. overnattingsdelen av prosjektet.

KST-sak 2023/258 den 23.02.23 https://prod01.elementscloud.no/publikum/846316442_PROD-846316442/DmbMeeting/3